

Aan de toekomst bouwen met keuzes die tellen

Vooruitgang is allang geen kwestie meer van harder groeien of sneller gaan. Steeds vaker draait het om bewust kiezen: hoe we zorgen, reizen en ons leven inrichten.. Die beweging naar verdieping zie je op alle fronten terug.

Neem bijvoorbeeld kunst- en cultuur-reizen. Ze winnen terrein onder mensen die meer willen dan ontspanning alleen. Deze reizen bieden context, verdieping en verbinding. Je stapt niet zomaar een museum binnen, maar in een verhaal van een stad, een tijdperk of een ontwikkeling in de kunst en architectuur. Het zijn ervaringen die je verrijken én blijven.

Ook in de zorg vindt een stille revolutie plaats. Het Zorghuis van de Toekomst laat zien hoe technologie steeds vaker het fundament vormt onder menselijke zorg. Dankzij slimme IT-op-

lossingen houden zorgprofessionals meer tijd over voor echte aandacht. Technologie die niet vervangt, maar ondersteunt, zodat zorg persoonlijk blijft en tegelijk toekomstbestendig wordt.

Keuzes die het verschil maken
Daarnaast groeit het besef dat onze manier van leven invloed heeft op het grotere geheel. Verduurzamen is niet langer voorbehouden aan koplopers het zit steeds vaker in kleine, haalbare stappen. Minder verspilling, bewuster consumeren, energiezuiniger wonen: het zijn keuzes die opgeteld het ver-

schil maken. Elke kleinere voetafdruk draagt bij aan een leefbare toekomst. Met de verkiezingen in aantocht is dit hét moment om stil te staan bij wat we belangrijk vinden. De onderwerpen die in dit katern aan bod komen zorg, duurzaamheid, zingeving vragen om visie, beleid en betrokkenheid. Hoe willen we dat Nederland eruitziet in 2030? En wat is daarvoor nodig? Wat al deze ontwikkelingen gemeen hebben: ze brengen ons terug naar de kern. Vooruitgang is niet automatisch. Het vraagt richting, aandacht en de wil om keuzes te maken die ertoe doen voor nu en voor later.

Lees het gehele dossier op onze website. Scan de QR-code.

5

De strijd tegen erfelijke metabole ziekten

6

De duurzame ambities van Coca-Cola

Thuis bij
Ter Borch

Vanaf 6 september

Kunstenaarsfamilie in Zwolle

museum de fundatie zwolle

TER BORCH THUIS IN ZWOLLE

Tot en met **1 februari 2026** staat Zwolle in het teken van de familie Ter Borch. Vijf maanden lang is de stad atelier, podium, plek van ontmoeting en verwondering. Kom kijken. Kom maken. Voel je net als de familie Ter Borch thuis in Zwolle.

Gesina & Gezien worden - Academiehuis Grote Kerk

In deze verhalende en intieme expositie ontmoeten Gesina ter Borch en kunstenaar Jasper Abels elkaar. Bezoek daarnaast Geesken, een animatie-opera van Wim Trompert en Camerata Trajectina.

Alles is Familie - ANNO Stadsmuseum

In de voetsporen van Catharina ter Borch ontdek je de verschillende vertrekken van het (Drosten)huis, waar je diverse familieleden met hun eigen verhaal ontmoet.

Thuis bij Ter Borch - Museum de Fundatie

Een tentoonstelling over de creatieve wisselwerking binnen de hele Ter Borch familie. Een unieke mix schilderijen en tekeningen komen voor het eerst bij elkaar.

Meer ontdekken over 'Ter Borch thuis in Zwolle'

Naast de drie tentoonstellingen is er nog veel meer te doen tijdens 'Ter Borch thuis in Zwolle'. Zoals exposities, concerten, stadswandelingen, workshops en meer!

Bekijk de website

Populaire kunst- en cultuurreizen bieden verdieping en verrijking

Cultuurreizen winnen snel aan populariteit. Nieuwe prikkels schudden ons brein op en we komen thuis met een rijker perspectief, óók op onszelf.

Het past in het hedendaagse plaatje waarin we voortdurend op zoek lijken naar meer betekenisvolle belevenissen. Er is niks mis mee om je vrije tijd te vullen met ontspanning, maar we snakken ook naar verdieping: een onderdompeling in de cultuur, de geschiedenis en de kunst van een bestemming. De aantrekkingskracht van dit type vakantie ligt in de verrijking die het biedt. Kunst- en cultuurreizen geven je de kans om je interesses te verdiepen, nieuwe perspectieven te ontdekken én inspiratie op te doen. Al die nieuwe prikkels schudden als het ware ons brein op, zoals gelukspsycholoog Josje Smeets al eens uitlegde: ‘Zo ontstaat er verwondering. En daar word je blij van.’

Je kunt gedachteloos selfies maken aan de wereldberoemde Akropolis in Athene, je kunt je er ook laten rondleiden door een enthousiaste kunsthistoricus

die straks ook je gids is in het imposante Akropolis Museum. Dan heb je alvast de zekerheid dat je méér ziet. En je ook meer verbonden voelt met de plek en haar geschiedenis.

Grote diversiteit

Opvallend in het ruime aanbod aan kunst- en cultuurreizen is de diversiteit. Natuurlijk zijn er de korte stedentrips, denk aan Berlijn (in de voetsporen van Bauhaus) of aan Parijs (met bijvoorbeeld

impressionisten als thema). Maar zo’n stedentrip kan ook zomaar een week in beslag nemen. Zes dagen op pad met een kunst- en cultuurexpert in München? Waarom niet? Dit is de stad waar het symbolisme en de Jugendstil bloeiden, waar Kandinsky en de kunstenaarsgroep Der Blaue Reiter hun stempel op drukten en waar de talrijke musea iconische kunstcollecties hebben. Meest in het oog lopende noviteit bij de aanbieders van kunst- en cultuurreizen is misschien wel de collegereis. Neerstrijken op een eeuwenoude campus van een Britse studentenstad en in die historische omgeving een week kunstcolleges volgen. Dan heb je nadien écht het gevoel met een rijker perspectief op de wereld en op jezelf thuis te komen.

JE ZIET MEER EN VOELT JE MEER VERBONDEN MET DE GESCHIEDENIS

AAN HET WOORD

ALETTE PLEKKENPOL
VRIJE ACADEMIE

Een week kunstgeschiedenis studeren in Oxford, is dat een droomreis?
‘Reken maar! Je reist naar een van de oudste en meest gerenommeerde universiteitssteden ter wereld. Tijdens de college-uren trekt, onder de enthousiaste leiding van kunsthistoricus en Vrije Academie-boegbeeld Frederike Upmeyer, de gehele westerse kunstgeschiedenis aan je voorbij, van de Romeinen tot hedendaagse kunst. En natuurlijk heb je ook tijd voor wandelingen, museumbezoek, noem maar op.’

Dit soort reizen is jullie specialiteit?
‘Ja, al 35 jaar inmiddels. Wat ons onderscheidt is dat we je de wereld laten ontdekken door de ogen van gepassioneerde kunsthistorici. Je gaat altijd op reis met deskundige docenten van de Vrije Academie. En de reis die je boekt is altijd zeer compleet met veel excursies, rondleidingen en dagtrips. Zie bijvoorbeeld onze reis naar de Baltische staten waarbij je een compleet beeld krijgt van de drie te bezoeken landen, met veel aandacht voor kunst, maar ook voor architectuur, geschiedenis en natuur. Met de Vrije Academie zie je echt meer.’

Kijk voor meer informatie op:
vrijeacademie.nl/reizen

Topic Media Agency B.V. Wibautstraat 200, 1091 GS Amsterdam, www.topicmedia.nl Info@topicmedia.nl | **Mediaconsultant** Jurriën Drijver | **Artdirectie en vormgeving** Lilian Dapaah | **Druk** DPG Media | Deze bijlage valt niet onder verantwoordelijkheid van de hoofdredactie van Trouw.

ADVERTORIAL

Erwin Olaf – Freedom: een ode aan schoonheid, kwetsbaarheid en activisme

Het Stedelijk Museum presenteert *Erwin Olaf – Freedom*, het eerste museale eerbetoon sinds zijn overlijden. Een meeslepende tentoonstelling over vrijheid, kwetsbaarheid en schoonheid.

De expositie *Freedom* eert het grensverleggende werk van de internationaal geroemde fotograaf en kunstenaar Erwin Olaf (1959–2023). Bekend om zijn onmiskenbare belichting, precieze composities en thematische lef, laat Olaf met elk beeld zien hoe kunst maatschappelijke vraagstukken kan raken. Zijn oeuvre beweegt tussen esthetiek en engagement: schoonheid als uitnodiging om na te denken over vrijheid, identiteit en gelijkheid. Het Stedelijk Museum Amsterdam toont zowel Olafs iconische fotoseries, zoals *Rain*, *Grief* en *Palm Spings*,

als minder bekend en nooit eerder getoond werk. Deze variatie omhult zijn voortdurende zoektocht naar menselijke kwetsbaarheid en de spanningen tussen perfectie en kwetsbaarheid. Een bijzondere plaats krijgt zijn laatste, onvoltooide video-project, dat de tentoonstelling afsluit en zijn artistieke erfenis een indringende lading geeft.

Naast de kracht van zijn beelden wordt Olaf herdacht als een kunstenaar-activist, die zich onvermoeibaar inzette voor LHBTIQ+-rechten, vrijheid van expressie en een inclusieve samenleving. Zijn werk nodigt uit tot reflectie én tot gesprek over wat vrijheid vandaag de dag betekent. Met lovende recensies van zowel de Volkskrant als NRC Handelsblad

(beide met ★★★★★) is *Erwin Olaf – Freedom* een absolute must-see.

Boek je tickets via www.stedelijk.nl of scan de QR-code

Vrije Academie Reizen

Al 35 jaar specialist in kunstreizen!

Verhalen die kunst betekenis geven – en reizen onvergetelijk maken. Met de Vrije Academie ontdek je de wereld door de ogen van gepassioneerde kunsthistorici. Onze reizen bieden niet alleen prachtige bestemmingen, maar ook verdieping en inspiratie. Van eeuwenoude steden tot moderne musea, van Helsinki tot aan Andalusië – met deskundige begeleiding duik je in de kunst, architectuur & cultuur. Met de Vrije Academie zie je meer!

Santiago de Compostela

Treed in het spoor van de pelgrim tijdens deze schitterende reis. Bezoek indrukwekkende kathedralen en charmante stadjes die een belangrijke plek innemen tijdens de bedevaart.

7 dagen | vanaf €2795,-

Helsinki en Stockholm: kunst & design

Scandinavisch design, ongerepte natuur, inspirerende kunst, cultuur en zelfs UNESCO-werelderfgoed. Er zijn ook uitstapjes naar Uppsala en het kunstenaarsdorp Kirkkonummi.

8 dagen | vanaf €3195,-

Kunstgeschiedenis studeren in Oxford

Volg colleges kunstgeschiedenis in het prachtige New College en ontdek de rijke cultuur van Oxford. Van de Romeinen in Britannia tot kunst van Hockney.

6 dagen | vanaf €1685,-

München & Der Blaue Reiter

Ontdek het bruisende München rond 1900. Waar kunstenaars als Kandinsky en Marc hun stempel drukten. Geniet van expressionistische meesterwerken en moderne kunst.

7 dagen | vanaf €1990,-

Estland, Letland en Litouwen

Historisch, maar ook verrassend modern: dat zijn de Baltische Staten. Ontdek eeuwenoude steden, met een uniek cultuurhistorisch karakter, afgewisseld met beeldige natuur en een rijke cultuur.

11 dagen | vanaf €2995,-

Hoogtepunten van China

Sprookjesachtige tuinen met theepaviljoenen en metropolen met glanzende wolkenkrabbers: China is een land van sterke contrasten tussen heden en verleden.

16 dagen | vanaf €6750,-

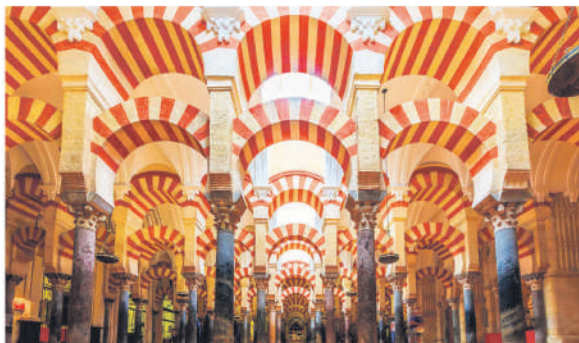

Frankrijk van Monet

In het spoor van Monet reizen we naar de bakermat van het impressionisme, waar licht, kleur en landschap samenkomen.

8 dagen | vanaf €2450,-

Andalusië: mix van cultuur en religie

Voor prachtige voorbeelden van Islamitische kunst en architectuur ben je in Andalusië op de juiste bestemming. Ga mee naar Granada, Córdoba, en Sevilla en geniet van deze wonderlijke streek.

7 dagen | vanaf €2250,-

Filosofie studeren in Cambridge

Zin in een vakantie en studie in één? Dan is deze collegereis naar Engeland iets voor jou! Tijdens deze week volg je colleges in een historische schatkamer.

6 dagen | vanaf €1685,-

IT is onmisbaar fundament voor het Zorghuis van de Toekomst

De inzet van IT speelt een cruciale rol bij de innovatie in de zorgverlening. PQR heeft een transitieprogramma ontwikkeld om zorginstellingen te helpen innoveren binnen de bestaande budgetten en in hun eigen tempo: het Zorghuis van de Toekomst.

‘De technologische ontwikkelingen gaan megasnel. Als niet-IT’er is het bijna onmogelijk om een keuze te maken tussen alle mogelijkheden die IT biedt,’ stelt Marco Lesmeister, Managing Director bij PQR. ‘We verzorgen de IT van meer dan 1000 bedrijven, gemeentes en zorginstellingen in Nederland. Zorgorganisaties hebben behoefte aan een rustmaker in de snel veranderende en complexe IT-wereld, zodat ze zich kunnen richten op hun primaire

Marco Lesmeister,
managing director

‘ZOLANG JE IT VOORAL ALS KOSTENPOST ZIET, WORDT HET POTENTIEEL NIET BENUT DAT IT BIEDT VOOR BETERE EN GOEDKOPERE ZORG’

taak. Zorginstellingen zijn goed in zorg, wij zijn goed in IT. We stellen de visie en wensen voor de toekomst centraal. Laat ons maar de IT-infractuur opzetten, de netwerken, datacenter, cloud en de beveiliging eromheen verzorgen en de noodzakelijke werkplekken inrichten.’

Informatie aan het bed

‘Zolang je IT vooral als kostenpost ziet, blijf je met verouderde systemen werken. En wordt het potentieel niet benut dat IT biedt voor betere, efficiëntere en goedkopere zorg,’ stelt Senior Accountmanager Annette Bruijnseels. PQR kijkt waar de organisatie in het proces staat. ‘We kunnen “cutting edge”-technologie inzetten, met slimme oplossingen die zich in andere industrieën allang hebben bewezen. Met de juiste IT-omgeving heeft iedere zorgmedewerker de mogelijkheid om met een tablet of smartphone informatie aan het bed in te voeren.’

Maak kennis met het Zorghuis van de Toekomst. Scan de QR-code.

AAN HET WOORD

MARCO LESMEISTER,
MANAGING DIRECTOR PQR

Hoe kan de politiek de innovatie in de zorg versnellen?

‘De grootste wens in de ziekenhuis- en zorgsector is in één woord samen te vatten: datadeling. Het parlement heeft de wetgeven-de bevoegdheid om op te leggen dat bepaalde informatie wel of niet mag worden gebruikt. Dat betekent dat je voorzieningen kunt treffen rondom het openbaar stellen van medische dossiers of het kunnen uitwisselen van medische informatie tussen zorgverleners. Ik denk dat daar de rol van de politiek ligt. Het zou heel erg helpen als er meer oog komt voor de mogelijkheden die digitalisering biedt. De rol van de politiek is om een brede digitale agenda op te stellen om samenwerking te stimuleren en wettelijke drempels weg te nemen. Zodat de mogelijkheden die de digitale transformatie biedt optimaal kunnen worden benut. Dat geldt niet alleen in de zorg, maar breder. In het notariaat en de advocatuur moeten bepaalde zaken nog steeds op papier, omdat het anders niet rechtsgeldig is. Dat is natuurlijk enigszins achterhaald.’

**10 jaar support.
10 jaar vooruitgang.**

Maar er is nog geen reden om te vieren. Elke dag overlijden er tot 10 mensen in Nederland aan alvleesklierkanker. Hiermee is alvleesklierkanker de tweede meest dodelijke vorm van kanker in ons land. Support Casper zet zich in voor innovatief baanbrekend onderzoek tegen alvleesklierkanker.

Dankzij duizenden donateurs hebben we in de afgelopen 10 jaar baanbrekend onderzoek mogelijk gemaakt, zoals viro-immunotherapie en dendritische celtherapie: innovatieve behandelmethoden die patiënten een kans geven waar eerder geen hoop was.

Steun Support Casper

Momenteel lopen er diverse onderzoeken voor effectieve behandelmethoden tegen alvleesklierkanker, maar om deze onderzoeken naar de volgende fase te krijgen, is geld nodig, veel geld. Met iedere donatie, groot of klein, financieren wij baanbrekend onderzoek.

NL82 INGB 0000 0420 00
t.n.v. Stichting Overleven
met Alvleesklierkanker

SCAN EN DONEER!

De uitdagingen van erfelijke metabole ziekten

In Nederland kampen ongeveer 10.000 gezinnen met erfelijke stofwisselingsziekten, waarbij jaarlijks zo’n 800 nieuwe gevallen worden vastgesteld. Er zijn meer dan 1500 verschillende stofwisselingsziekten. Hoewel ze zeldzaam zijn, vormen deze ziekten als groep een aanzienlijk gezondheidsprobleem met grote impact op het leven van patiënten en hun naasten. Ze veroorzaken vaak ernstige lichamelijke en/of verstandelijke beperkingen en zijn een belangrijke doodsoorzaak bij kinderen.

Arts Margreet Wagenmakers werkt als internist-endocrinoloog in het Erasmus MC, en houdt zich al 7 jaar uitsluitend bezig met erfelijke metabole ziekten (ook wel stofwisselingsziekten). Ze leidt het expertisecentrum voor stofwisselingsziekten die gepaard gaan met een hoog ammoniakgehalte. Te veel ammoniak is levensgevaarlijk en zeer schadelijk voor de hersenen.

Veel logisch nadenken en weinig protocollen

‘Metabole ziekten zijn erfelijke ziekten, je wordt er dus mee geboren, al kunnen de klachten pas later ontstaan,’ aldus dr. Wagenmakers. ‘Ze ontstaan omdat een enzym dat betrokken is bij de stofwisseling niet of niet goed werkt. De symptomen verschillen per ziekte en kunnen tussen patiënten met dezelfde ziekte variëren van mild tot ernstig. Als een enzym er helemaal niet meer is, heb je een ernstige variant, maar als een enzym nog enigszins werkt, heb je een veel mildere vorm. Er worden de laatste jaren in hoog tempo veel nieuwe stofwisselingsziekten ontdekt. Een mens heeft nu eenmaal veel genen, en veel van die genen zijn betrokken bij de stofwisseling, daarom zijn er zoveel varianten. Wat ze allemaal gemeen hebben, is dat ze zeer zeldzaam zijn. Ter illustratie: onze grootste patiëntengroep met een ziekte in Nederland bestaat uit ongeveer 1000 mensen. We hebben ook patiënten met een ziekte waarvan er wereldwijd maar één of twee andere gevallen bekend zijn.’

Dr. Margreet Wagenmakers, internist-endocrinoloog bij het Erasmus MC.

Volgens Wagenmakers is die zeldzaamheid meteen een van de uitdagingen, als we het hebben over erfelijke metabole ziekten. ‘Vooral omdat er daardoor weinig bekend is over het beloop van de ziekten. Over de stofwisselingsziekten die iets vaker voorkomen, weten we ondertussen behoorlijk wat, maar alsnog vaak minder dan over andere ziekten. En elke patiënt is anders. Het is dus heel veel logisch nadenken en er zijn weinig protocollen.’

Het gevoel dat er iets niet klopt

Het is een misvatting dat erfelijke stofwisselingsziekten vooral kinderen treffen, hoewel vroeger inderdaad veel meer kinderen dan volwassenen de diagnose kregen. Er zijn inmiddels zelfs al meer volwassen patiënten dan kinderen. Volgens Wagenmakers zijn er niet alleen betere behandelingen dan pak hem beet 30 jaar geleden, waardoor jonge patiënten vaker relatief gezond volwassen worden, maar het wordt daarnaast in meer gevallen al heel jong vastgesteld. ‘Dat komt bijvoorbeeld doordat de hielprik, waar onder andere gescreend wordt op meerdere

stofwisselingsziekten, is uitgebreid, en patiënten eerder genetisch onderzocht worden bij onbegrepen klachten,’ aldus de arts.

Maar als er zó veel verschillende soorten metabole ziekten zijn, hoe weet je dan op welke symptomen je moet letten? Ook dat verschilt volgens dr. Wagenmakers erg. ‘Bij de zogenaamde lysosomale stapelingsziekten zie je bijvoorbeeld vaak dat kinderen een grof gelaat hebben, spierzwakte of botproblemen, of een combinatie hiervan. Bij de ziektebeelden met dat hoge ammoniak, waarin ik dus gespecialiseerd ben, kan het zijn dat patiëntjes na de geboorte heel snel suf worden of zelfs in coma raken. Maar ook terugkerende misselijkheid en veel braken na het eten kan op hoog ammoniak wijzen, ook bij volwassenen. En soms is er sprake van een vertraagde ontwikkeling. Over het algemeen is een heel belangrijke reden om op zoek te gaan naar een eventuele stofwisselingsziekte het gevoel dat er iets niet klopt, door de vreemde combinatie van klachten.’

Streng en ingrijpende aanpassingen

Hoewel er nog veel onbekend is en er dus nog veel onderzoek gedaan moet worden, gaan de ontwikkelingen in de behandeling van erfelijke metabole ziekten snel. ‘Voor een aantal ziektebeelden is er medicatie en een grote groep patiënten kan goed behandeld worden met een aangepast dieet. Dit zijn meestal strenge en ingrijpende aanpassingen. Soms wordt eiwit bijna helemaal geschrapt. Als je bedenkt dat een

‘HET IS EEN MISVATTING DAT ERFELIJKE STOFWISSELINGSZIEKTEN VOORAL KINDEREN TREFFEN’

volwassene van ongeveer 70 kg circa 56 tot 84 gram eiwit per dag eet, kun je je voorstellen hoe heftig het is als je nog maar 8 gram eiwit mag – daar zit je al aan als je 3 boterhammen eet. Er wordt veel onderzoek gedaan naar gentherapie en mRNA-therapieën, die in de toekomst hopelijk nieuwe behandelmogelijkheden kunnen bieden. Deze nieuwe therapieën zien er veelbelovend uit, maar de hoge kosten ervan zijn een groot probleem.’

Ook een meer uitgebreide prenatale screening waarbij je erfelijk materiaal van ouders test voor het verwekken van een kind of van een foetus bij een vroege zwangerschap, zou een belangrijke rol kunnen spelen in de strijd tegen erfelijke metabole ziekten, maar dit heeft wel veel ethische consequenties. Er is nog veel te ontdekken. En hoewel Nederland wereldwijd bovenaan staat als het gaat om het onderzoek naar metabole ziekten, is meer bekendheid van deze ziekten essentieel. ‘We waren dan ook heel blij toen we een paar weken geleden hoorden dat Serious Request dit jaar in actie komt voor metabole ziekten,’ besluit Wagenmakers.

Scan de QR-code voor het beluisteren van de gehele Podcast.

Coca-Cola in Nederland: Groots genieten met een steeds kleinere CO2-voetafdruk

Jouw Coca-Cola, Fanta, Sprite of Fuze Tea komt uit Dongen en niet uit Amerika. Coca-Cola in Nederland maakt steeds meer impact met lokale productie, veelal Nederlandse ingrediënten en ambitieuze duurzaamheidsdoelen. ‘In 2040 willen we in onze hele waardeketen klimaatneutraal zijn.’

Het is een heerlijke najaarsdag. Genietend van de mogelijk laatste warme zonnestralen van het jaar bestel je op een terrasje een flesje Coca-Cola. Wat je wellicht niet weet, is dat je je dorst lest met een drankje dat met veel aandacht voor duurzaamheid wordt geproduceerd. Waarvoor bijvoorbeeld veel Nederlandse ingrediënten zijn gebruikt. Dit heeft uiteindelijk alles te maken met de duurzame ambitie van Coca-Cola Europacific Partners Nederland (CCEP). En dat is nogal een ambitie. ‘In 2040 willen we in onze hele waardeketen klimaatneutraal zijn’, zegt VP & Country Director Jeroen van Vliet. ‘Elk van de 31 landen waar we gevestigd zijn heeft daarbij een eigen verantwoordelijkheid. Ook in Nederland zorgen wij ervoor dat we onze eigen voetafdruk zo klein mogelijk maken.’

‘AL VEEL LANGER WAREN DE EFTELING EN WIJ COMMERCIËLE PARTNERS, MAAR NU KOMEN OOK ONZE DUURZAME AMBITIES SAMEN’

Jeroen van Vliet

Onderweg naar 30 procent CO2-reductie in 2030
Als we nu de peilstok in de duurzaamheidsprestaties van CCEP steken, is de eerste conclusie dat het bedrijf goed op weg is. Van Vliet: ‘We zijn hard bezig om een tussendoel – 30 procent CO2-reductie in 2030 – te behalen; sinds 2019 hebben we in Nederland al 29 procent bespaard. We kunnen heel veel concrete praktijkvoorbeelden noemen waarmee we nu al verschil maken. Zo maken we onze verpakkingen steeds lichter. Onze blikjes zijn bijvoorbeeld recent nog eens 0,3 gram lichter geworden. Dan kun je denken: wat maakt dat nou voor verschil? Maar we produceren ongeveer 650 miljoen blikjes op jaarbasis. Alles bij elkaar opgeteld betekent dat een grote reductie van benodigd materiaal.’

Niet uit Amerika, maar uit Dongen
Naast deze aluminium blikjes heeft CCEP verpakkingen die zijn gemaakt van plastic en glas. Volgens Van Vliet zijn alle plastic flessen, behalve het etiket en de dop, gemaakt van 100% gerecycled plastic. ‘En de glazen flessen worden tot 27 keer hergebruikt.’ Het meest trots is Van Vliet misschien wel op de fabriek in het Noord-Brabantse Dongen (zie ook kader). ‘Mensen denken soms dat al die blikjes en flessen dagelijks met een containerschip vanuit Amerika in Rotterdam aankomen. Dat beeld klopt niet, het merendeel komt gewoon uit ons eigen land. 85 procent van onze producten voor de Nederlandse markt wordt in Dongen gemaakt. Door zo’n 450 gepassioneerde collega’s en met ingrediënten uit Nederland, zoals Nederlandse suikerbieten.’

Veruit het belangrijkste van die ingrediënten in het ‘geheime’ recept van Coca-Cola is water. Daarmee gaat het bedrijf uiterst zorgvuldig om. ‘We gebruiken water uit waterbronnen in onze directe omgeving. Met het oog op de toenemende waterschaarste door onder meer droogte, een probleem dat ook

‘85 PROCENT VAN ONZE PRODUCTEN VOOR DE NEDERLANDSE MARKT WORDT IN DONGEN GEMAAKT’

in Noord-Brabant speelt, nemen we als gebruiker onze verantwoordelijkheid om zorgvuldig met dat water om te gaan. En is het onze ambitie om al het water dat we gebruiken voor de productie van onze dranken ook weer terug te geven aan de natuur.’

Innovatief, duurzaam en lokaal waterbeheer
Een mooi partnership – dat tussen Coca-Cola in Nederland en de Efteling – brengt hiervoor een innovatieve oplossing. ‘Al langer waren wij commerciële partners, maar nu komen ook onze duurzame ambities samen. Het terrein van de Efteling is veel groter dan het attractiepark alleen, het omvat ook natuurgebied. Daarin bevinden zich drie vennen, waarvan we gezamenlijk de capaciteit gaan uitbreiden.’ Op die manier kan er meer water op een natuurlijke manier worden opgevangen, vastgehouden en in de bodem wegzakken. ‘Dat extra water in ons stroomgebied kan de Efteling gebruiken voor het park; voor ons is het een aanzienlijke volgende stap in onze duurzaamheidsambities.’ Dit project loopt momenteel en illustreert dat Coca-Cola continu zoekt naar duurzame oplossingen. Ook in de toekomst. ‘De meest tastbare CO2 die we gebruiken, zit in onze dranken: de koolzuurbubbeltjes. Wij willen gaan onderzoeken of we in plaats van nieuwe CO2 gebruik kunnen maken van reststromen uit de voedingsindustrie,’ zegt Van Vliet. ‘Weer iets anders zijn onze barkoelingen in de horeca. Die hadden meestal een glazen deur, maar die vervangen we meer en meer door een dichte deur, dat scheelt 30 tot 40 procent

energie. Bij dit alles wil ik opmerken dat wij weten dat we er heus nog niet zijn, dat we ook echt niet in alles perfect zijn, maar dat we dus wel ons uiterste best doen. En onze verantwoordelijkheid nemen op het gebied van duurzaamheid.’

CO2-neutraal gecertificeerde fabriek in Dongen
Stap voor stap is de fabriek van CCEP in Dongen verduurzaamd. Dat was bepaald geen eenvoudige opgave, aangezien het een bestaande fabriek betrof. Eind 2023 was het zover: de fabriek was toen volledig geëlektrificeerd en CO2-neutraal gecertificeerd volgens de internationaal erkende PAS2060-norm. Van Vliet legt uit wat er concreet is gebeurd: ‘We hebben onder meer onze gasboilers vervangen door e-boilers. Samen met elektrische warmtepompen, buffertanks en leidingen vormen die nu een intern warmwater-netwerk. Verder maken we gebruik van elektrische heftrucks en veegwagens. En het vervoer naar klanten vindt plaats met vrachtwagens die op HVO100-bio-brandstof rijden. Daarnaast maakt de fabriek gebruik van lokale en hernieuwbare energie, in de vorm van wind- en zonne-energie.’

Meer informatie? Scan de QR-code.

DOE IETS VOOR DE DEMOCRATIE

Beste lezer,

Terwijl klimaatverandering doordendert, praten veel oude partijen alwéér over asiel en migratie. Sterker nog, in kleine stapjes normaliseren ze extremisme. De pilaren onder onze rechtsstaat en democratie worden in een verbijsterend tempo aangetast.

Wat Volt betreft moet dat stoppen.

Volt doet er alles aan om de democratie te beschermen en te versterken. Wij komen op voor alle mensenrechten, dus ook die van vluchtelingen. En we investeren - juist nu - in de tegenmacht.

Van alle partijen investeren wij het meest in kunst- en cultuurmakers, in een onafhankelijke pers en in de veiligheid van journalisten.

De Nederlandse Orde van Advocaten oordeelt dat Volt als een van de weinige partijen met zijn programma binnen de grenzen van de rechtsstaat blijft. Dat was nog niet zo lang geleden normaal, maar inmiddels komen er nog maar vier partijen door de test. Een schrikbarende werkelijkheid.

Spreek je uit voor de democratie.
Stem op je idealen. Stem op de toekomst.

Laurens Dassen

**Doe iets
nieuws.**

STEM **Volt**

Dit is een politieke reclameboodschap in het kader van de Tweede Kamerverkiezingen.
Meer informatie op politiekereclame.nl

'dankbaar
'de klank van talent'
voor de fantastische kansen
die zij mij hebben geboden'
'een warme klank als pure chocolade van minstens 80 procent'
'steun van muziek liefhebbers zoals u'
'samen kansen geven aan jonge talenten'
het muziekinstrumentenfonds
'de sleutel tot muziek'
'ik zoek een nieuwe toon, rijker, vernieuwend'
'voor een bloeiend muziekleven
'uit liefde voor muziek
steunen wij in Nederland het fonds'

steun de klank van talent!

ibān ḡl58 ābnā 0555 0286 66 www.muziekinstrumentenfonds.nl

